„GŁOS NARODU"
wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 9-tej rano i o godz. 6-tej wiecz. W niedzielę i święta uroczyste raz na dzień rano

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.
Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za dwurazową wysyłkę dziennie DOPŁACA się 40 hal. MIESIĘCZNIE. Zmiana adresu: 40 hal.

Wydanie poranne

Cena 4 halerze.

GŁOS NARODU

WYCHODZI DWA RAZY DZIENNIE.

Dziennik polityczny, założony w r. 1893 przez Józefa Rogosza.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupré

„GŁOS NARODU"
Osobna prenumerata na wydanie poranne wynosi miesięcznie w miejscu z odnoszeniem do domu 1 koronę.
Numer poranny 4 h., wieczorny 10 hal. Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty, franco do Administracji „Głosu Narodu". — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchii i w państwie niemieckiem. Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. —Rękopisów redakcja nie zwraca. Adres Red. Ul. św. Krzyża l. 7. Adres tel. „Głos Narodu" Kraków. Telefon Nr. 190.

Nr. 264 Kraków, sobota dnia 2-go czerwca 1906 roku. ROK XIV.

Zamach na króla hiszpańskiego.

Paryż. Z Madrytu donoszą: Zdaniem policyi bomba składała się z dwóch części. Jedna część spadła na balkon i wybuchając zabiła markizę Tolosa, jej córkę i trzy osoby na wyższem piętrze.

Liczba zabitych wynosi **25**, rannych **60**. Sprawca zamachu prawdopodobnie się skaleczył, bo w jego pokoju znaleziono pokrwawioną chustkę. Ogółem aresztowano 40 osób.

Madryt. Wczoraj po południu zmarły dwie osoby z powodu ran, odniesionych podczas zamachu.

Para królewska przed południem bez żadnej eskorty odbyła samochodem przejażdżkę po mieście, witana wszędzie owacyjnie przez tłumy.

Madryt. Policja kontynuuje śledztwo, dotąd jednak bez rezultatu. Rysopis sprawcy nie zgadza się z żadnym z uwięzionych, ani z żadnym z 800 anarchistów, objętych spisem międzynarodowej policyi.

Madryt. Aresztowano tu pewnego Anglika nazwiskiem Robert, za udział w zamachu.

Paryż. Aj. Havasa donosi z Madrytu: Uwięziony Anglik, Hamilton, ma być towarzyszem Morana. Podczas rzucenia bomby znajdował się wraz z nim na balkonie. Jeden z ajentów cywilnych, stojący w przeciwległym domu, poznał Morana, którego swego czasu aresztował w Barcelonie, jako podejrzanego. To też zwrócił także **uwagę na Hamiltona** i zapamiętał jego fizyognomię.

Ajent udał się natychmiast na dworzec i poznał tam natychmiast Hamiltona, mimo że ogolił brodę. Jest to mężczyzna wysokiego wzrostu i eleganckiej postawy.

Gdy tłum dowiedział się, kogo aresztują chciał go zlynchować. Tylko z trudem wyratowała go policya z rąk tłumu.

Madryt. (Aj. Fabra). Uwięziony wczoraj mężczyzna pod zarzutem współwiny w zamachu jest narodowości angielskiej, nazywa się Robert Hamilton i liczy lat 50. Aresztowano go o pół do 9 rano w wagonie kolejowym, który miał odjechać do Toledo. Uwięziony nie mógł wykazać swego alibi podczas onegdajszego przedpołudnia; nie chciał też podać swego miejsca zamieszkania, twierdząc, że wszystko wyjawi konsulowi angielskiemu.

Na pytanie, gdzie się ogolił, odpowiedział: „U fryzyera w pobliżu dworca". — **Włada** on językami: angielskim, hiszpańskim i włoskim. Policja angielska i włoska oświadczyła, że go nie zna.

Dozorca domu Nr. 88 przy Calle-Major oświadczył, że widział go onegdaj wchodzącego na schody. Gwardzista Mirales twierdzi, że Hamilton w towarzystwie Morana wszedł na balkon, by się przypatrywać uroczystości. Kapitan gwardyi cywilnej sądzi, że uwięziony nie jest wprawdzie sprawcą zamachu, niewątpliwie jednakże brał w nim udział. O g. pół do 12 przed południem odstawiono aresztowanego do sądu.

Madryt. Z wszystkich stron świata nadchodzą depesze z życzeniami.

Uroczystości ślubne nie doznają żadnej zmiany i dopiero po nich odbędzie się uroczysty pogrzeb ofiar zamachu.

Suknia ślubna królowej, która jest poplamiona krwią, będzie prawdopodobnie przechowaną w kościele Salmudara, położonym naprzeciw miejsca zamachu.

Duma.

Petersburg. (Pet. aj. tel.) Wiceprezydent ks. Dołgorukow otworzył posiedzenie Dumy o g. 11 m. 40 przed południem. Po weryfikacji kilku wyborów Izba odesłała do komisji projekty interpelacyj do ministra spraw wewnętrznych w sprawie aresztowań w rozmaitych prowincjach i w sprawie więźniów politycznych w Jekaterynodarze, którzy nie chcą przyjmować pożywienia.

Przystąpiono do dyskusji agrarnej.

Ks. Lwow krytykował projekt przedłożony Dumie. Oświadczył on, że w razie urzeczywistnienia tego projektu przewiduje nastanie podobnego despotyzmu biurokratycznego, pod jakim Rosja obecnie tak bardzo cierpi. Nie można wychodzić poza granicę stosunków faktycznych i reformować kraju na podstawie formułek, dyktowanych z Petersburga.

Prof. Locot, reprezentant grupy robotniczej, żąda, aby całą ziemię rozdzielić między chłopów. Oddanie ziemi jest jedyną drogą do usunięcia klęski głodu. Pierwszy raz zebrana Duma nie może rozwiązać kwestji agrarnej, powinna jednakże wszystko uczynić, co tylko może.

Przewodniczący zawiadomił, że 98 mówców jest zapisanych do głosu. Duma odrzuciła wniosek o zamknięcie listy mówców, poczem zapisało się do głosu jeszcze 35 mówców.

X. biskup Ropp zwraca uwagę, że projekt agrarny może rozbudzić wśród ludzi nadzieje nie możliwe do spełnienia i wywołać w każdej wsi wojnę domową. Spekulanci zawsze znajdą środki do obejścia ustawy. Mówca wyraża życzenie, aby rozwiązano tę kwestję za pośrednictwem komitetów lokalnych według ogólnych dyrektyw, wydanych przez Dumę. Duma ta jest parlamentem, autokracja zaś w Rosji jest tylko spuścizną historji. Trzeba starać się o to, aby Duma nie przemieniła się w zgromadzenie kilkuset autokratów, narusza jących prawa mniejszości. Przymusowe wywłaszczenie ziemi, i tworzenie państwowej własności ziemskiej, byłoby środkiem gwałtu nie do przebaczenia.

Pos. chłopski Nazareńko oświadczył, że wszelka gadanina nie ma celu. Kwestja ta zostanie przez samych chłopów rozwiązaną, dla których ziemia jest tem, czem dla dziecka pierś matki. Mowca oświadcza, że nie można mówić o prawie posiadania ziemi, jeżeli prawo pozwala, aby olbrzymie domeny były skupione w rękach jednej osoby. Mowca prosi Izbę, aby przerwała obrady i poleciła komisji złożonej z 33 członków, wypracować projekt. W przeciwnym razie chłopi sami kwestję tę rozwiążą (?!) według własnego zapatrywania.

Posiedzenie na godzinę przerwano.

Po podjęciu posiedzenia na nowo, przemawiali minister rolnictwa Syczyński i towarzysz minstra spraw wewn. Hurko.

Pierwszy z nich wykazywał sprzeczność między projektem Dumy, a istniejącemi ustawami i oświadczył, że w europejskiej Rosji potrzebaby na przeprowadzenie ekspropryacji 43 miliardów rubli. Minister **uważa projekt Dumy za niemożliwy do przeprowadzenia i zapowiedział projekt rządowy,** mający umożliwić polepszenie bytu włościaństwa przy pomocy banków agrarnych.

Hurko w długiej mowie na podstawie dat technicznych i statystycznych starał się wykazać, że projekt Dumy nie polepszy położenia włościan. Albo trzeba uznać nienaruszalność własności, albo przyznać, że ziemia jest darem Bożym, stać się prawdziwym socjalistą i ziemię na równi między wszystkich rozdzielić. Mowę Hurki przerywano ogłuszającymi okrzykami. — Prezydent, dzwoniąc, uspakajał zebranych.

Na żądanie reprezentantów włościan, zabrał głos. prof. Herzenstein z Moskwy, wyszydzając wywody ministrów i dowodząc, że nie wytrzymują krytyki. Mowę jego nagrodzono burzą oklasków.

Hurko chciał odpowiedzieć, ale prezydent ze względu na spóźnioną porę — była to godz.7.15 wiecz. — zamknął posiedzenie.

Gabinet bar. Becka.

Wiedeń. (Tel. Wł.) **Bar. Beckowi udało się utworzyć nowy gabinet,** po ostatecznych konferencjach w dniu wczorajszym, i **urzędowe ogłoszenie** tego gabinetu w „Wiener Ztg." **nastąpi jutro** w niedzielę.

Skład nowego gabinetu jest następujący:

Prezydjum — **bar. Beck.**

Ministerstwo spraw wewnętrznych, dotychczasowy kierownik ministerstwa oświaty **bar. Bienert.**

Ministerstwo obrony krajowej dotychczasowy minister feldzeugmeister **Schönaich.**

Ministerstwo skarbu, dotychczasowy wiceprezydent lwowskiej Dyrekcji skarbu **dr. Korytowski.**

Ministerstwo kolei, pos. dr. **Derschatta.**

Ministerstwo handlu, dotychczasowy szef sekcji w min. kolejowem **dr. Forst.**

Ministerstwo oświaty, rektor akademii rolniczej pos. hofrat **Marchett.**

Ministerstwo rolnictwa, dotychczasowy kierownik ministerstwem handlu **hr. Auersperg.**

Polski minister-rodak — hr. **Dzieduszycki.**

Czeski minister-rodak **dr. Pacak.**

Niemiecki minister-rodak **pos. Prade.**

Tę listę gabinetu przedstawi bar. Beck dziś cesarzowi i dziś uzyska ona zatwierdzenie monarsze.

Program nowego gabinetu jest następujący:
1) Przeprowadzenie reformy wyborczej.
2) Zapoczątkowanie rewizji ugody z Węgrami.
3) Przeprowadzenie reformy przemysłowej
4) Upaństwowienie kolei prywatnych.

Konferencje.

Wiedeń (Tel. Wł.) W ciągu dnia wczorajszego bar. Beck odbył szereg konferencji z przywódcami stronnictw, z Czechami, Niemcami i Polakami. Młodoczesi odmawiali swego współudziału w utworzeniu gabinetu, ustąpili dopiero wtenczas gdy spostrzegli, że Niemcy i Polacy gotowi są wstąpić do gabinetu nie oglądając się na nich. Nieprzejednana frakcja młodoczeska z posłem Stranskym opierała się do ostatniej chwili, do piero dr. Pacak telefonicznie porozumiał się z przywódcami stronnictwa w Pradze i ci oświad czyli mu, że nic nie mają przeciw jego wstąpie niu do gabinetu. Po tej rozmowie telefonicznej odbyła się wieczorem konferencja bar. Becka z Czechami, Niemcami i Polakami, która przeciągnęła się do późnej nocy, i jej rezultatem było ostateczne ułożenie listy nowego gabinetu.

Zarówno bar. Beck jak i Niemcy przyznają że zasługa stworzenia nowego gabinetu przypa da Polakom, którzy ustawicznie wpływali na Czechów, by ich skłonić do współudziału.

Nowi ministrowie.

Bar. Beck ur. 1854 r., od 1880 r. służy w ministerstwie rolnictwa, gdzie ostatnio zajmował stanowisko szefa sekcji. Jest mężem zaufania następcy tronu arcks. Fr. Ferdynanda.

Bar. Bienert ur. 1863 w Weronie, lata służ by spełnił w ministerstwie oświaty.

Hr. Dzieduszycki ur. 1845, poseł do sejmu od r. 1878, a do Rady państwa od 1879. Po śmierci Apolinarego Jaworskiego prezes Koła polskiego.

Dr. Korytowski ur. w Poznańskiem r. 1854, od r. 1880 służy w ministerstwie skarbu, gdzie za czasów Dunajewskiego zajmował ważne stanowisko szefa kancelarji prezydjalnej. Ostatnio wiceprezydent lwowskiej Dyrekcji skarbu.

Marchett ur. w Badenie pod Wiedniem w r. 1846. Początkowo poświęcał się prawu, później oddał się studjom rolniczym. Ostatnio profesor i rektor akademji rolniczej w Wiedniu.

Upaństwowienie kolei północnej.

Wiedeń (Tel. Wł.) W kwestyi ostatniego punktu programu nowego gabinetu, dr. Derschatta imieniem stronnictw niemieckich złożył **zobowiązanie, że Niemcy nie będą się sprzeciwiali** upaństwowieniu kolei północnej. Deklaracja ta złożona została **na wyraźne żądanie Koła polskiego.**

KRONIKA

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN!

Kraków 2 czerwca.

— *Zapiski osobiste.* Dr. Witold Korytowski przybył do Krakowa i zamieszkał w hotelu Saskim.

Namiestnik Andrzej hr. Potocki dziś po południu przejedzie przez Kraków w powrocie z Wiednia do Lwowa.

— *Wspólna adoracja męska* Najśw. Sakramentu w kościele SS. Felicjanek na Smoleńsku odbędzie się w święto Zesłania Ducha św. w niedzielę 3 b. m. od godz. 3 do 4 po poł.

— *Sakramentu Bierzmowania* w drugie święto Zielonych Świąt w kościele OO. Franciszkanów udzieli biskup sufragan ks. Anatol Nowak.

— *Odznaczenie.* (Tel.) „Wien .Ztg." ogłasza: Cesarz nadał prof. I. szkoły realnej w Krakowie, Kajetanowi Kosińskiemu tytuł radcy szkolnego.

— *Kurs wakacyjny w Krakowie,* szósty z rzędu, odbędzie się w roku bieżącym w czasie od 25 czerwca do 20 lipca w salach *Collegium Novum* lub w innych lokalach wedle podziału godzin. Wykłady mają za główne zadanie uzupełnienie wykształcenia nauczycieli i nauczycielek zakładów szkolnych lub prywatnych, w kursie jednakże mogą brać udział także i inne osoby, ale tylko na podstawie specjalnego pozwolenia zarządu.

Wpisowe na cały kurs wynosi 24 koron, albo 10 rubli. U wejścia do sal wykładowych będą nadto sprzedawane bilety wstępu na poszczególne wykłady (20 halerzy wstępu na jeden wykład). Zarząd komitetu, urządzającego kurs wakacyjny, stanowią: prof. Uniw. Jag. Dr. Wiktor Czermak, jako przewodniczący; asystent Uniw. Jag. Dr. Wacław Tokarz, jako sekretarz i skarbnik. — Wpisowe na wykłady przyjmuje i wszelkich wyjaśnień udziela Dr. Wacław Tokarz, codziennie w dni powszednie między godz. 6 a 8 wieczór w lokalu seminarjum historycznego (Collegium novum, II piętro). Przesyłki pocztowe należy adresować: Dr. Wacław Tokarz, Kraków, ul. Krowoderska l. 39.

Program wykładów obejmuje:

Historja polska.

Dr. Wacław Tokarz: Dzieje W. Księstwa Poznańskiego od roku 1815 do ostatnich czasów (10 wykładów).

Prof. Dr. Wiktor Czermak: Dzieje roku 1846 na ziemiach polskich (10 w.)

Doc. Dr. Stanisław Kutrzeba: O konstytucjach i ustrojach Polski od r. 1791 (10 w.)

Doc. Dr. Franciszek Bujak: O uwłaszczeniu włościan i kwestji w Polsce XIX w. (10 w.)

Prof. Dr. Włodzimierz Czerkawski: Obecne położenie ludności polskiej pod trzema zaborami (10 w.)

Historja literatury.

Prof. Dr. Stanisław Turowski: Dzieje literatury polskiej XVII wieku (10 w.)

Prof. Antoni Mazanowski: Liryka polska XIX w. (15 w.)

Prof. Dr. Marjan Zdziechowski: Kierunki społeczne i polityczne w literaturze rosyjskiej XIX w. (10 w.)

Doc. Dr. Antoni Karbowiak: Dzieje komisji edukacji narodowej (10 w.)

Językoznawstwo.

Prof. Dr. Jan Łoś: Psychologja języka polskiego (15 w.)

Sztuka polska.

Dyr. Muz. narod. Dr. Feliks Kopera: O zabytkach miasta Krakowa (10 w. i zwiedzanie tych zabytków pod kierunkiem prelegenta).

Pedagogia.

Radca szkolny dr. August Sokoowski: Wskazówki do nauczania historji polskiej (6 w.)

Doc. Dr. Tadeusz Grabowski: Wskazówki do nauczania literatury polskiej (10 w.)

Prof. Dr. Jan Magiera: Wskazówki do nauczania języka polskiego (6 w.)

Nauki przyrodnicze.

Prof. dr. Adam Bochenek: Zarys anatomii (10 w.)

Prof. Dr. Emil Godlewski (*iun.*): Zasady embryologji (10 w.)

Prof. Dr. Władysław Natanson: O elektronach, wykład teoretyczny (1 w)

As. Dr. Konstanty Zakrzewski: O elektronach, wykłady doświadczalne (3 w.)

Doc. Dr. Ludwik Bruner: Wyniki i zadania chemii spółczesnej (10 w.).

TELEGRAMY.

(z dnia 2 czerwca)

Strejk w Warszawie.

Warszawa. Personal tramwaju miejskiego rozpoczął wczoraj strejk; tramwaje nie kursują.

Pogrzeb Ibsena.

Chrystianja. Wśród olbrzymiego udziału ludności, w obecności króla Hakona, storthingu, rządu i wybitnych osobistości z całego kraju, odbył się wczoraj pogrzeb Ibsena.

Królobójcy serbscy.

Londyn. Biuro Reutera donosi, że rząd angielski oczekuje oficjalnej notyfikacji rządu serbskiego, że spiskowcy zostali spensyonowani i za pewnienia, że nie powrócą więcej do swych funkcyj. Po nadejściu notyfikacji tej zostaną napowrót podjęte stosunki dyplomatyczne.

Wydawca dr. Antoni Beaupre, redaktor odpow. Jan Grzywiński, Drukarnia Głosu Narodu pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego.